

Izhaaja:
vsako sredo zjutraj
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

Št. 61

V Gorici, v sredo 6. oktobra 1926

Leto IX.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglašaji računajo po dogovoru in se plačajo v naprej. List izdaja konsorcijsko »GORIŠKE STRAŽE« Tisk Katoliške tiskarne v Gorici, Riva Piazzula št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 5. — (prej Scuole). — Telef. int. št. 308.

„G. Straža“ pred prizivnim sodiščem v Trstu.

Oprostilna rabsodba.

Dne 14. junija 1926. je stal urednik »Goriške Straže« pred sodiščem v Gorici. Državni pravdnik g. Tripani je dvignil proti našemu uredniku Kemperlu obtožbo zaradi članka »O pravem času in na pravem mestu«. »Goriška Straža« je v omenjenem članku pisala, da smo imeli Slovani v Italiji vse jezikovne pravice v šoli in v javnih uradih in da teh pravic danes nimamo več kljub svečanim obljubam, da bodo naše jezikovne in kulturne pravice zavarovane. Naš list se je v tem uvodniku zahvalil poslancu Besednjaku za njegov možat in odločen nastop v rimski zbornici. »Goriška Straža« je v imenu ljudstva obljubila poslancu Besednjaku, da se bomo držali besed, ki jih je izrekel v svojem govoru v zbornici: »Sleherina slovenska družina se bo spreminjala v šolo in vsi, matere in očete bodo postali učitelji, ki bodo prenašali iz roda v rod naš jezik in našo narodnost.«

Zaradi tega članka je bil naš urednik Kemperle obtožen, da pozivlja slovensko ljudstvo k nepokorščini nasproti državnim šolskim zakonom in da ga ščuva k sovražstvu proti italijanskemu narodu in njegovi vladi.

In naš urednik Kemperle je bil pred sodniki v Gorici oproščen. Državni pravdnik g. Tripani pa ni bil prav nič zadovoljen z oprostilno rabsodbo. Zato je vložil pri prizivnem sodišču v Trstu priziv proti tej rabsodbi.

Prizivna razprava se je vršila v soboto dne 2. oktobra v Trstu. Zanimiv je bil govor državnega pravdnika viteza Dessiya, zato ga tu v jedru priobčujemo:

Višji državni pravdnik je v svojem govoru povdaril, da je zakon od 1. oktobra 1924. odredil obvezen pouk slovenščine v javnih ljudskih šolah. Naslednji kr. odlok zakon od 22. novembra 1925. pa je obvezen pouk slovenščine odstranil. Inkriminirani članek »Goriške Straže« pomeni ostro kritiko nad sedanjim šolskim zakonom, ki je zabranil pouk slovenščine v javnih šolah.

Za tem je branitelj zakona izčrpno razčlenil inkriminirani članek ter je izjavil: Kot Italijan mora zavrniti obliko članka, v članku pa ni zasledil postavnih pogojev, na katere je oslonil državni pravdnik v Gorici obtožbo proti »Goriški Straži«.

Višji državni pravdnik je bil mnenja, da ni urednik Kemperle pozival slovensko ljudstvo k nepokorščini proti šolskemu zakonu in da ni zagrešil predmetnega zločina iz naslednjih razlogov: predvsem ne poziva v inkriminiranem članku k nepokorščini proti določnemu pozitivnemu zakonu; na drugi strani se slovanski starši v članku pozivajo, da sami v svojih družinah poučujejo svoje otroke v maternem jeziku, česar ne more zakon zabraniti. Isto tako ne vsebuje inkriminirani članek postavnih predpogojev, za zločin ščuvanja k sovražstvu proti socialnim razredom.

Četudi je oblika članka preostra, tako da ne more ugajati nobenemu Italijanu, ne najdemo v članku izraza, ki bi bil tak, da bi ščuval k sovražstvu proti italijanskemu narodu

in njegovi vladi Pa tudi iz zgolj pravnega razloga je obtožba državnega pravdnika brez podlage.

Slovenski narod se ne more v nobenem slučaju smatrati v razmerju do italijanskega za socialni razred, ker so med Slovenci kakor tudi med Italijani ubogi in bogati; in ravno gospodarski položaj je osnova, na kateri se v smislu italijanskega kazenskega zakona razlikujejo socialni razredi.

Iz omenjenih razlogov je predlagal višji državni pravdnik, da se zavrne priziv državnega pravdnika v Gorici in da se urednik »Goriške Straže« oprosti, ker ni zagrešil nobenega zločina.

Naloga Kemperletovega odvetnika g. Ivana Steccine, je bila to pot zelo lahka. Pridružil se je v polni zadovoljnosti in zadoščenjem izvajanjem višjega državnega pravdnika g. viteza Dessiya in je od svo-

Kaj se godi po svetu?

Več časa se že nismo ustavili pri naši najbližji sosedni Jugoslaviji. Njeno politično življenje res da ni bilo v zadnjih mesecih prav kaj živahno, a zdaj bo jesenska doba prav gotovo prinesla kakšne spremembe v strankarski politiki, pa morebiti tudi v državni. Čez polje so se diplomati in politiki odhivali in pregledovali svoje pozicije, da se bodo zdaj bolj sigurno spoprijeli na političnem bojišču. — Čez par dni, 4. oktobra, se bo najbrže začelo tudi delo v zbornici. Nove politične zveze se že kažejo v svojih obrisih. Politiki in voditelji raznih strank so kot bogata dekleta godna za mohteve; snubijo jih zlasti vladne stranke, da je veselje.

»Vse pri starem«.

Politični položaj je bil preko počitnic skoraj neizpremenjen. To se tako bere kot stara vojna poročila, za katerimi se je pa nekaj skrivalo. Kajpak največkrat poraz. Tako je tudi v jugoslovanski politiki. Če Radić pove, da je »vse pri starem«, tedaj je bržkone kako gorko slišal od zaveznikov radikalov. Isto velja seveda tudi za drugo stran.

Pašić je bil v toplicah, Radića so pa medtem poslali v Ženevo k Društvu narodov, kjer je govoril največ v nepolitičnih odsekih. V odsotnosti obeh dejanskih vladnih šefov se je doma med »deco«, kakor zove stari Pašić svoje poslance, marsikaj primerilo.

Pristaši notranjega ministra Maksimovića so čim dalje bolj bojovito razpoloženi napram pašičevcem. Ta spor je že nekam star. Izbruhnil pa je prav očitno na dan pri belgrajskih občinskih volitvah, ko so bili radikali od Davidovičevih demokratov pošteno tepeni. Sicer so se radikali proti volitvam pritožili na državni svet, a ta je dal prav te dni demokratom prav. Torej se iz za tistih volitev so prav ostri spori v radikalnih vrstah. Mlajši radikali, kajpada tudi bolj oblasti željni, nečejo več komande od starega Pašića, ki da pri svojih osemdesetih letih in slabem zdravju ni več

je rani samo predlagal, da se po trdoprostilna rabsodba tribunala v Gorici.

Fizivno sodišče je nato po dolgi in lvahni razpravi sklenilo zavrniti priiv in je urednika Kemperla opostilo na podlagi utemeljenih razgov oprostilne rabsodbe, ki jo je zdal tribunal v Gorici dne 14. junija 1926.

eselo in zadovoljno bo naše ljudstvo, ko izve, da je bil naš urednik Kemperle oproščen. Z ljubeznijo in veliko skrbjo spremlja to ljudstvo svoj priljubljeni list in oabruje v sklenjenih vrstah njegovepravično in junaško delo.

Svojemu ljudstvu pa obljublamo: Kikor doslej bomo tudi v vsej bodčnosti ostali zvesti svojim katoličkim načelom v borbi za njegove pravice. Naša pot je jasna. Učiti invzgajali bomo svoje ljudstvo v ljubezni do vere, do rodne grude, do maternega jezika in slovenske kulture. Z vsemi zakonitimi sredstvi bomo nastopali tudi pri vladi, da nam prizna jezikovne pravice v šoli in v javnih uradih.

sposoben za vodjo tako velike stranke. Zunanji minister Ninčić, ki so ga tam prej mlajši radikali porivali v ospredje, si išče lavorikaje v zunanji politiki, kjer jih tuša dobiva in raje gleda da kot bristen politik drži i z eno i z drugo polovico radikalov.

Bolj v motni vodi pa plava sedanjni načelnik vlade Uzunović. On bi se nerad zameril komurkoli, obenem bi pa še zelo rad sedel na ministrski stolici. Zato sami radikali in menda sam Pašić ne vedo, kaj bi z njim. V Monte Carlu, kjer se je zdravil, je Pašić povedal nekemu novinarju: »Pa, ovaj, znadeš, Uzun dobro radi.« Sredi septembra se je radikalni vodja vrnil v domovino, a še ne v Belgrad, marveč le do dalmatinske luke Cavtata. Tu je pa svojemu zaupniku Trifkoviću dal navodila, da mora Uzunović pasti. Zato da bo tudi sam prišel v zbornico, ki bo začela z rednimi sejami 20. oktobra.

Da v radikalnih vrstah nekaj poka, dokazujejo tudi pogostni obiski Ace Stanojevića v Belgradu. Pri nas pravijo, če polž čez cesto leze, bo dež, Belgrajčani pa, če Aca Stanojević iz Krive Palanke v Belgrad pride, se gotovo radikali kregajo. In tako je tudi to pot. Ta radikalni pomirjevalec je tudi zdaj prišel, da pomiri razprte. Menda se mu je že posrečilo, da je nekdanjega radikalnega disidenta (odpadnika) Nastasa Petrovića zopet pridobil za Pašića. Končna borba se bo odločila le med Pašićem — kljub starim letom je še bojevit — in med Maksimovićem. Kdo izmed obeh radikalnih prvakov je boljši, je težko reči. Saj v tej borbi gre bolj za moč nego li za spremembo programa.

Pri Radićevih in opoziciji.

Pojdimo pa še malo pogledat, kaj je z Radićevimi in kako se pri teh sparih opozicija obnaša.

Kar že naši bravci še vejo je to, da Radić ni mogel poravnati prepirov v lastni stranki. Pri »prijeteljih« radikalih je na vse mogoče načine moledoval, da bi njegovega nezvestega prijatelja drja Nikića

odslovili iz ministrstva gozdov in rudnikov. Toda radikali se ne udatjo. Med tem ko je bil Radić v Ženevi, je Nikić svoje delo v škodo Radiću še podvojil. Po celi Bosni pristopajo nezadovoljni radičevci k Nikićevi struji, ki že ima v Sarajevu svoje glavno tajništvo. Če bo Pašić znova ministrski predsednik in bo Radića hotel za ministra, se bo ta zopet zagnal v Nikića. In morda bo borba med radikali in radičevci znova zaplamlata. Na čigavo škodo, to veste.

V vseh teh borbah pa opozicija še stoji ob strani in motri, kdo bo v tej politični borbi obstal. 14. septembra so se voditelji opozicije zbrali in zahtevali v posebnem razglasu, naj se pa razpišejo nove volitve, če ne more država drugim potom priti do trdne in dela zmožne vlade.

Prav posebno zanimanje pa vzbujata pri vladnih strankah dve dejstvi. Prvo je ustanovitev novega poslanskega kluba »Demokratske zajednice«. V novem poslanskem klubu je združenih 51 poslancev, ki pripadajo Davidovičevi demokratski stranki in muslimanski. Tako je novi opozicionelni klub v parlamentu za radikalnim najmočnejši. Obe stranki sta pa kljub spojitvi svojih poslancev v en klub obdržali svojo samostojnost.

Še večjo pozornost pa zasluži v sedanjem političnem položaju za držanje slovenske ljudske stranke. Vsi politiki, tudi srbski, razen par domačih slovenskih strankarjev, priznavajo, da se slovenska ljudska stranka in njen voditelj Korošec ponašajo trezno kot se spodobi za predstavnico slovenskega naroda. Odkritosrčna in možata politična smer slovenske ljudske stranke je povzročila dosti namigavanj, naj bi ona kot predstavnica Slovencev vstopila v vlado. Najbolj poudarja to mnenje med slovenskimi listi ljubljanski »Narodni dnevnik«, ki je radičevsko-radikalno pobarvan. V eni zadnjih števil objavljaja nek razgovor z ministrom Pueljem, ki je izjavil, da bi slovenska ljudska stranka morala vstopiti pri bližnjih spremembah v vlado. On sam da je pripravljen odstopiti kot minister, če je njegova oseba na poti slovenski ljudski stranki. Na taka namigavanja in na javne pozive, ki pač ne prihajajo v javnost brez vednosti radikalnih vodij, odgovarja SLS, da bo vstopila v vlado, ko pride njen čas. Mi smo uverjeni, da je njeno sedanje zadržanje pravilno, toda upamo, da se bo v najkrajšem času politično kolo tako zasukalo, da slov. ljudska stranka tudi sama kot zastopnica vseh Slovencev prime za državno krmilo, kar bo gotovo za nje in za državo koristno in potrebno.

Zunanji politiki.

Dejali smo že zgoraj, da je Ninčić prepustil notranje borbe drugim. Sam se je posvetil zunanji politiki. S tem, da je predsedoval pri Društvu narodov, je precej pripomogel, da so velike države bolj spoznale Jugoslavijo. Če pa malo naprej motrimo zunanjepolitični položaj, uvidimo, da se jugoslovanska država le malce preveč naslanja na nekatere velesile. V tem pogledu je imel Radić v Ženevi prav, ko je izjavil, da je Jugoslavija že tako močna, da ne potrebuje več

»vodstva«. Seveda bo morala tudi sama to dopovedati tistim, ki še ne vejo.

V zadnjih mesecih se je posrečilo Jugoslaviji, da je z vsemi sosednimi državami sklenila razne pogodbe. Sicer smo živeli to poletje v dobi samih mednarodnih pogodb, a je vendar važno, kar je Ninčič v Ženevi dosegel. Tam se je sestal z Nemcem Stresemannom. Gotovo bo sestanek rodil uspeh. Seveda bo Jugoslavija morala dopustiti razpravo o avstrijskem »Anschlussu« (t. j. priključitev Avstrije k Nemčiji). S poljskim zunanjim ministrom Zaleskijem je Ninčič podpisal jugoslovansko-poljsko pogodbo. Prav tako tudi z Grško. Po dobne pogodbe se pripravljajo z

Avstrijo in Madžarsko. S Franičo in Češko že itak živi v prijateljskih stikih. Zeleti je treba le, da si nbo izmed velesil odtujila Angležev. Dvoje držav je pa le še, ki nemogeta stopiti v prijateljske stike z Jugoslavijo. To sta slovanski črvi Bolgarija in Rusija. Slednjama odločne nasprotnike v »protibolečviških« krogih. Toda predsodki bodo zginili in dve slovanski državi s severa in juga si bosta podali rke. Z bolgarskim zunanjim ministrom Buroffom je Ninčič v Ženevi idi prišel v stik. Baje se bodo iz tega sestanka kmalu rodile dobre pcedice.

In treba je, da se! Da ne bona Slovanih vedno viselo staro pokletstvo razdora med plemeni!

DNEVNE VESTI.

V pomoč poplavljenecem!

Veliko je slovenskih družin, ki so po zadnji povodnji gospodarsko popolnoma uničene. Mnogim primanjkuje najpotrebnejše za vsakdanje življenje. Javno pomoč mora nuditi seveda vlada in upati je, da bo vlada pri tej nesreči v polnem izvršila svojo dolžnost in pomagala z izdatno podporo vspostaviti zrušena gospodarstva. Treba pa je tudi, da nesrečnejšem vsi pomagamo, vsak po svojih močeh. Kdor želi poškodovancem pomagati, naj pošlje svoj prispevek na upravo »G. Straže«. Napravili se bodo pri podprefekturi potrebni koraki, da odobri zbirko prispevkov; drugače se bodo prispevki izročili cerkvenim upravam v onih občinah, ki so bile po povodnji najbolj prizadete, da jih razdelijo med najbolj potrebne družine. Pokažimo ob tej priliki, da živi med nami velika krščanska ljubezen do bližnjega, ki je v nesreči. Na delo za plemenito stvar.

Vsem, ki so bili oškodovani po povodnji.

Opozarjamo vse, ki so pretrpeli po zadnji povodnji znatno škodo na svojih zemljiščih, da vložijo na nekolekovanem papirju potom županstva prošnjo na pristojno davkarijo za odpis zemljiškega davka. V prošnji naj navedejo številke zemljiških parcel, ki so bile poškodovane in višino škode.

Gospodu poštnemu ravnatelju!

Dogaja se že dva tedna, da naš naročnik v Trzinu (Monfalcone) ne dobiva lista. Prosim, da se ugotovi ali je ali ni krivda na tržiškem poštnem osebju. Ker smo v upravi urejeni državi, upamo, g. ravnatelj, da zadevo uredite in dopoveste podrejenemu osebju, če je krivo, kaj je njegova dolžnost.

Uprava »Gor. Straže«.

Kaj je z javnimi prireditvami?

Goriška podprefektura ne izda več nobenega dovoljenja za društvene in sploh javne prireditve. Goriška in tudi druge podprefektуре smatrajo, da je novi zakon o javnih manifestacijah od 6. avgusta 1926 merodajen tudi za društvene prireditve, ki so pri nas v navadi. Politična organizacija je naprosila poslanca Besednjaka, da posreduje v tej zadevi pri notranjem ministru, ker je bila mnenja, da imenovani zakon ne velja za navadne društvene prireditve. Svetujemo društvom, da ne vlagajo za enkrat nikamor prošnje za prireditve. Škoda bi bilo truda, stroškov in brezuspešni poti. Ko dobi poslanec Besednjak tostvarni odgovor, sporočimo v »Goriški Straži«.

Zemljiške knjige najdene.

Med vojno so se izgubile za nekatere davčne občine (n. pr. Kronberg) zemljiške knjige. Te knjige so sedaj našli v Rimu. Najdene knjige pregledajo in po potrebi popravijo. V kratkem bodo te knjige tudi občinstvu na razpolago radi zemljeknjižnih podatkov.

Izjava.

Izjavljamo, da dopisa iz Idrije ob Bači, ki je bil objavljen v zadnji S., ni pisal g. Josip Suligoi iz Bače. Uredništvo.

Čakamo na odgovor.

Znani profesor Giovanni Lorezoni je napisal 27. 9. v nekem gosposkem laškem listu članek, v katerem se zavzemlje za »il culto del bello e del buono«. Mari so spadale njegove lažne trditve o naših organizacijah in framsonsko grdenje naše duhovščine tudi v »culto del bello e del buono«?

Popusti pri odplačevanju zastalnih pristojbin.

V »Gazzetta Ufficiale« od 30. septembra 1926 št. 227 je objavljen kr. odlok = zakon od 16. sept. 1926 št. 1637, ki določuje skromne popuste pri izterjevanju zastalnih pristojbin v novih pokrajinah za pogodbe in sodnijske akte, za prenos premoženja potom dedščine in takozvani ekvivalent. Popusti so sledeči: Če ne prekaša pristojbina lir 200, znaša popust 50%, če pa prekaša pristojbina lir 200, potem znaša popust 25%. Popust se dovoli samo za državno pristojbino, ne pa na občinskih in deželnih dokladah. Ti popusti se dovolijo samo v slučajih, ko se pristojbina plača do 30. junija 1927 ali pa če se je odlog plačila pristojbine dovolil do 30. junija 1927.

Za pristojbine, ki bi se ne likvidirale do navedenega roka, se popusti dovolijo, če se plača pristojbina tekom 3 mesecev po ugotovitvi.

Registerski uradi smejo pristojbine od 20 do 250 lir odpisati, če se dolžnik ne more najti ali če bi bilo izterjanje združeno s prevelikimi stroški.

Za pristojbine od lir 250 dalje odredi lahko odpis finančna intendenca v sporazumu s kr. advokaturu.

Sprejem v žensko obrtno šolo.

Vpisovanje v žensko obrtno šolo se bo zaključilo 16. oktobra. Vanjo se sprejemajo učenke po 13. letu, ki so dokončale komplementarno ali meščansko šolo. Sprejemajo se tudi z drugih šol, a v tem odloča ravnanje telštvo. Sprejemni izpiti se bodo polagali 18. oktobra. Za stare učenke in one, ki so sprejete brez sprejemnega izpita, začne pouk 16. oktobra ob 8.

Goriška Mohorjeva družba.

Gg. poverjenike ponovno prosimo, da nam nakažejo udnino, kar so jo že nabrali med letom ali tudi morebitne zastanke od lanskega leta.

Oni gospodje, ki so imeli prejšnja leta kake nepravilike pri prevoznih knjig, ali ki želijo v tem oziru kakšnih izprememb, naj sporoče svoje želje, v kolikor tega še niso javili v nabiralnih polah.

Mohorjanski pozdrav!
Tajništvo = Gorica, Corso Verdi 1.

Potniški avto.

Ker je cesta ob Idriji uničena vozi Ribijev potniški avto preko Ajdovščine in Črne Vrha in sicer:

1. Iz Idrije ob 5.15, prihod v Ajdovščino ob 7.30 tu zveza z avtom za Postojno, — prihod v Gorico ob 8.30.

Iz Gorice ob 16, prihod v Ajdovščino ob 17.30 — tu zveza z avtom iz Postojne — prihod v Idrijo ob 20.30.

2. Odhod iz Gorice ob 6.10, prihod v Idrijo ob 10.40; odhod iz Idrije ob 15, prihod v Gorico ob 18.30.

3. Brza vožnja z edino vmesno postajo v Ajdovščini: Odhod iz Idrije ob 5.30; v Ajdovščini ob 7.00, v Gorici ob 8.00.

Odhod iz Gorice (žel. postaje) ob 16.15, v Ajdovščini ob 17.15, v Idriji ob 18.45.

Nova knjiga.

V založbi »Nove založbe« v Ljubljani je izšla nova knjiga slovitega angleškega pisatelja Jacka Londona: Morski vrag, prevlel I. M. Cena knjigi je 20 dinarjev. Dobi se tudi pri nas. Dejanje, kot v vseh Londonovih romanih je vseskozi napeto in zanimivo. Glavna misel celotnega romana je: človeška volja in energija premoreta marsikaj. Sezite po knjigi!

Revolucija v Albaniji.

Proti vladavini Ahmed beg Zoguja so se dvignili privrženci bivšega ministrskega predsednika Fan Nolinja. Streljajo se okrog Skadra, da je veselje. Fan Noli pa čaka v Zadru na italijanski strani, kako bo njegova reč iztekla.

Radićeva izjava.

V Ženevi je Štefan Radić dajal razne izjave. Med drugim je tudi dejal, da je priklonitev Avstrije k Nemčiji nekaj čisto naravnega in je neumno se proti temu boriti. Mi tudi pravimo, da je tako, ali »visoka« politika ne vpoštevaj, kaj je naravno in kaj ni.

Pomagajte svojim občinarjem!

Občinarji iz Kojškega se močno pritožujejo nad tamkajšnjo občinsko upravo in posebno nad čudnim postopanjem občinskega tajnika Simsiča Damjana. Občinski tajnik noče prosilcem sestavljati pokojninskih prošenj in jim noče izdajati potrebnih dokumentov. Opozarjamo g. župana Obljubka, da zadevo preišče in ugotovi, če so pritožbe občinarjev proti občinski mu uradu upravičene. Ko ugotovi upravičenost pritožbe, naj napravi v uradu red, da bodo tudi občinarji Kojškega pomirjeni.

Pobratimija.

V nedeljo popoldne so se pripeleli v Belgrad poslanci iz čehoslovaškega parlamenta in senata, 67 po številu. To je uraden obisk zastopnikov bratske čehoslovaške republike. Brate Čehi so slovesno sprejeli. Čehi bodo obiskali tudi Slovenijo in Ljubljano.

Za narodne manjšine.

V Solnogradu je zboroval dne 2. in 3. oktobra narodno-manjšinski odbor društev za Zvezo narodov. Pri zborovanju se je prav s posebno pozornostjo obravnaval položaj Slovanov in Nemcev v Italiji. Navzoči predsednik italijanskih društev za Zvezo narodov prof. Giannini je izjavil, da ne more prevzeti nobene obveznosti, ker se bo odpoval pred predsedništvu. Po izčrpnih razpravi je odbor sklenil, da se bo vprašanje narodnih manjšin v Italiji na prihodnjem zborovanju v spomladi ponovno razpravljalo.

Prošnja.

Naprošajo se vsa županstva, naj nemudoma sporočijo upravi »Goriške Straže«, ako se nahaja v njih občini neki Viljem Gorjup iz Gorice, ker gre radi vojaških zadev. Fant je nekoliko slaboumen in ima desno roko sključeno.

Panevropa.

3. in 4. t. m. so se zbrali odlični državniki in politiki na Dunaju na panevropsko zborovanje. Misel o združenju evropskih držav vedno bolj zavzema duhove. Na dunajsko zborovanje, kjer predseduje kancler dr. Seipel, sta odpotovala tudi zastopnika Slovencev in Hrvatov v Italiji, posl. Besednjak in Wilfan.

Mestne novice.

V čast sv. Frančiška.

V pondeljek popoldne se je vila po goriškem mestu veličastna procesija v čast sv. Frančiška. Take proslave Gorica še ni zlepa doživela. Z neko grenkobo so pa Slovenci občutili, da jih ni odbor za proslavo skoraj nič vpošteval. Za slovenske organizacije na tiskanih vabilih ni bil niti red določen. Natrpna cerkev sv. Ignacija pri pridigi č. g. kurata Staniča iz Podgore je pač izpričala, da goriško slov. ljudstvo kaj rado pride k verskim prireditvam, a je treba temu primerno tudi kaj ukreniti. Prepričani smo pa, da je omenjeni odbor le spričo obilice dela nepopolno izvršil svoj posel in upamo, da bodo prihodnjič slovenski in italijanski verniki v cerkvi složni in enako vpoštevani.

»Mladikina« akademija.

V nedeljo in pondeljek je vrta gosriška »Mladika« priredila lepo akademijo v proslavo sv. Frančiška Asiškega. Slovenci iz mesta in okolice so potrdili, da bolj ljubke proslave bi v naših skromnih razmerah skoraj ne mogli prirediti. Vodopivčeva himna je zelo veličastno zvenela pred sliko asiškega ubožca. Napeto smo opazovali skioptične slike in opisovanje svetnikovega življenjepisa. Prizorček in lepa deklamacija sta poslušavce uvedla v igrokaz o spreobrnjenju sv. Frančiška. Marsikomu so solze zaigrale v očesu... Ljudstvo se je obakrat razhajalo polno pohvale, da so zamogli tudi Slovenci živeti dve urici v spominu na svetnika, ki je v svoji veliki ljubezni objemal ves svet.

V imenu društva se zahvaljujem javno vsem, ki so pomagali pri zadnji društveni prireditvi. Prav lepa hvala g. prof. Terčelju, drju Kralju ter vsem igravcem in igravkam!
Predsednik.

Gledišče — Trg. Dom.

V soboto 9. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 10. t. m. ob 15.30 uri se uprizori Cankarjev »Hlapec Jernej«. S temi predstavami se otvori naša gledališka sezona.

»Hlapec Jernej« je eno najboljših Cankarjevih del, ki je prevedeno že na različne druge jezike in spada že med svetovno literaturo. V Skrbinskih dramizacijah je bil uprizorjen v obeh slovenskih stalnih gledališčih s kar največjim uspehom. Za Gorico bo ta uprizoritev gotovo dogodek, ki ga bo znalo naše ljudstvo pozdraviti z največjim zadoščenjem.

Repertoar, ki bo sledil »Hlapcu Jerneju«, bo sestojal po večini iz del naših pisateljev in tudi odlični domači pisatelji so nam obljubili svoje novitete, ki bodo z največjo skrbnostjo in pažnjo postavljene na oder.

Cene k predstavam ostanejo iste, kakor prošlo sezono, in to tako nizke, da si pač lahko naš najrevnejši človek privoščiti poset. Predstave si bodo sledile približno po štirinajstih dnevih, ne gledé na novitve. Artistični vodja in režiser je Just Košuta.

Našli so

uro. Kdor jo je izgubil, naj gre po njo na mestno županstvo.

„Goriška Straža“
v vsako hišo!

Po povodnji.

Človeška trupla v valovih - Hiše in polja zasute - Škoda gre v milijone - Vlada, na pomoč!

Zdaj prihajajo komaj poročila o ogromni škodi, ki jo je napravilo zadnje deževje. Škoda, ki jo trpi naše ljudstvo posebno na Idrijskem in v Gorah gre v milijone. Tu objavljamo natančnejša poročila.

Iz Idrije.

Povodenj je leta 1525. hotela zaliti naše mesto in rudnik. Takrat se je ob potresu odtrgal velik del Kobalove planine in zdrsnil v Idrijo. Zasulo je strugo, voda se ni mogla odtekat, zato je naraščala po mestu, stala do znane kapelice sv. Janeza in malo je manjkalo, da ni zalilo rove v jami. Večkrat je še v teku let nagajala voda, vendar take škode kot letos ni napravila. V gozdu nad Idrijo je čakalo na tisoče debelih hlodov, da jih spravijo na odločeno mesto, a neurje je to zaobrnilo. Ko je le deževalo so se struge naših potokov napolnile, poplavile okolico in vzdignile debele žagovce, ter jih drvalo po Nikovi navzdol. Podrli so leseni most, ki pelje na Vojsko, lesovje je plavalo proti mestu in podrlo mostove. Most pri sv. Janezu je bil železen, struga tam potlakana z močnimi deskami. A te je odzignilo in plavilo naprej. Čez 2 mosta so se zbite deske prerile, pri tretjem pa vzdignile na kviško in zaprle odtok vodi. Pretrgala je bregovni zid in se vsula po spodnjem delu mesta. Vdrla je v pritlične sobe, odnesla vse kar ji je bilo na potu in tako 4 ure vničevala stanovanjem opravo, obleko, razne posode, vdrla v prodajalne trgovcem in napravila škodo za par milijonov. Ko bi se to bilo zgodilo po noči, bi bilo veliko mrtvih, tako pa so vsaj v naglici rešili življenje, in marsikateri le tisto obleko, ki jo je imel na sebi.

Tukajšnje vojaštvo je pridno pomagalo rešiti, kar bi se dalo, reveži so do kolen v vodi hodili ure in ure v naliu in ko je deževje prenehalo, odstranjevalo kamenje, prst, korenine in lesovje, ki je sem pa tja nakopičeno po cestah zabranjevalo promet.

Stari ljudje ne pomnijo takega neurja in take velikanske škode. Ker so nekateri kanali zasuti, dere še sedaj voda v kleti. Danes jo izpumpajo, a jutri je zopet polno vode, in brizgalnice morajo zopet nazaj.

Državna pomoč bi bila zelo potrebna, da se poškodovancem vsaj nekoliko odpomore, ljudje usmiljenih src že store po možnosti, a da bi poplavljenec, zlasti trgovcem pomagali, ne zmorejo, tu je treba izdatne državne podpore.

Drugo poročilo iz Idrije pravi:

Ni še zgubila nesrečna Idrija sledu one velike povodnji lansko pomlad, že jo je doletela nova in hujša nesreča. Po dolgih, lepih dneh se je v nedeljo 26. p. m. napravil dež, kateri je postajal vedno močnejši. Lilo je celo noč in drugi dan na vso moč. Hudourniki so iz vseh hribov drli v potok Nikova, katera je postajala nenavadno hitro visoka. V pondeljek dopoldne je Nikova prinesla s seboj velike množine lesa, korenin, dreves itd. ter s tem zastavila vodi pot. To je bil glavni vzrok take nesreče za Idrijo. Voda je z velikansko silo podrli most pri sv. Janezu (pod Gradom) ter prestopila tik pod Zadržno gostilno bregove ter drla in uničevala skladišča, trgovine, zasebna stanovanja itd. Odnasala je s seboj drva, perilo, razno trgovsko blago in dr. Prizadetih je mnogo trgovin. Najhujšo škodo trpi trgovec g. K. Treven. Uničilo mu je premnogo špecerijskega in manufakturnega blaga. Voda je drla z grozovito silo ter po ulicah prenašala hlode in razno drugo šaro. Dalje so kruto prizadete trgovine: Mar. Tratnik, kateri je odneslo z eno besedo rečeno »vse«. Ta je hudo prizadeta, ker je trgovino šele dobro začela. — Josipu Grilcu je stopila voda v skladišča in trgovino ter napravila ogromno škodo. Veliko škodo trpe še trgovine: Lampe. Obč. kons. društvo in še več drugih trgovin in raznih obrtnikov. Premnogo je močno prizadetih. Ceste so razrušene in blatne, da je bil prehod prvi dan po nesreči popolnoma nemogoč. Les, katerega je prinesla Nikova je kupoma ležal na vseh koncih Idrije, kamor ga je zanesla voda. Voda je podrli most tik pri Gosp. društva. Ogromno škodo trpe posestniki, kajti le malokateri je, da ne bi imel zemlje v več plazovih. Mnogim družinam je udrla voda v stanovanja ter opustošila vse. Rudarjem, ki imajo svoje borge njivice pod »novo cesto« je večinoma vse uničilo. Stala je namreč Idrija 2 dni čez in čez. Kar ni vničila voda je vničil les. V sled usadov in hudournikov so vničeni večinoma vsi nasadi, ki so v bližini vode. Gospodu dekanu je voda odnesla prašiča, katerega so pa k sreči še živega dobili iz ruševin. Najhujša nesreča pa je zadela družino Martina Velikajne št. 540, to je dobrih 10 minut od Idrije proti Sp. Idriji, tik Marofa. V gornjem stanovanju omenjene hiše so se nahajali oče in 2 hčeri. Voda je pridrla že v spodnje prostore, kjer stanuje gospodar hiše Val. Lapajne. Omenjeni, Apolonija in Marija

Velikajne sta hiteli navzdol pomagati toda ker je vhod v gornje prostore od zunaj, sta komaj prispeli po stopnjice, kar trenutno pridrvi sriba strašen val zemlje in vode tevrže obe nesrečnici v grapo, ki tesno tik hiše — ter nato v dobrih 10m odaljeno reko Idrijo. Obe sta se takoj zgubili v groznih valovih.

Šplosna škoda na vseh koncih in kajih je ogromna, nepopisna. Kaj tega v Idriji še ni bilo. Ljudstvo je obupano. Predmestja, kot Brusvše in Leop. predmestje so razreroma še najmanj prizadeta.

Prosimo posl. g. drja Besednjaka, da posreduje pri oblastvih za hitro pomoč.

Idrijska okolica.

Kakor v Idriji, tako je tudi v okolici naredila poplava grozno škodo. Tako v Sp. Idriji, kjer je odneslo le pokopališča in napravila posebno škodo v rudn. električni centrali. Strojvodju g. Janezu Tratniku je prizadeta strašna škoda. Daje mnogim posestnikom, posebno Škvarču in neki posestnici. Odnoslo je most. Sp. Idrija je razdvojena. V Kanomlji je pogled grozen. Vse opustošeno. Na Razpotju pod Ledini je v takozvani »Špehovi grapi« vsa pot neprehodna. Z vozom je nemogoče v Ledine. V Sp. Idriji je šel neki Česnik iz Kanomelj po neki kladi čez Idrijo, v sredini je zgubil ravnotežje in padel v vodo. Rešitev je bila nemogoča.

V vojskarskih hribov se je utrgal tik hudournika velikanski kup kamenja in zemlje i nse je valil v dolino proti novaškemu logom. Spotoma je lavina pobrala s sabo še velik kup drvi in bukovih čokov in bobnela čez Jerebov vrh v Sp. Tribuš. V dolini je zasulo dva mlina. Pri »Juriju« je odneslo najtrdnjše poslopje od cele Kanomlje. Posestniku Gnezdi Ivanu je odneslo ves živež in obleko. Benčina Anton je tudi močno prizadet. Nujna pomoč je potrebna.

Iz Sp. Idrije imamo še posebno poročilo:

Strašni naliivi v pondeljek 27. septembra t. l. so povzročili v Sp. Idriji in okolici velikansko, večmilijonsko škodo. Narasla je Idrija, narasli vsi drugi dotoki tako, da so valili s seboj ogromne skale in cela drevesa s koreninami vred. Usad za usadom je drčal z brega v dolino, kar je nevarnost še povečalo. Ljudje so vsi obupani reševali iz hiš, kar so mogli, iz večih hiš pa so rešili le golo življenje in to kar so imeli na sebi. Samo pri Fari je zasulo osem hiš, zasuta je erarična elektrarna, porušilo in odneslo je dve hiši, klavnico in mesnico. Trgovcu g. Božičku je odnesla voda salon in magazin, poln železja, cimenta in drugega blaga, trgovina podružnice občnega konzumnega

društva je bila vsa v vodi. Hudournik za cerkvenim pokopališčem je tako narasel, da je podrli zid in odnesel del pokopališča, zasul za pokopališčem stoječe hiše, podrli strojno in električno razsvetljavo g. Svetličiča. Čez pokopališče je drla voda po stopnjicah na vas.

Mostove je povodenj vse odnesla, tudi glavni most, tako da nimamo zveze ne s Cerknom, ne s Sv. Lucijo. Vsak promet je ustavljen. Državna cesta proti Želinju je deloma zasuta po usadih, deloma podrta in odnešana, istotako proti Idriji.

Dva dni ni bilo s Kanomljo nobene zveze, ker je narasla Kanomelja odnesla vse mostove, pota podrli, zasula in odplavila. Vozna pot v Kanomljo je tako zelo uničena, da ni misliti, da bi kaj kmalu po nji vozili, razen če pride vojaštvo, da jo napravi. Bati se je zaradi tega, da v Kanomlji izbruhne lakota, ker Kanomelci ne bodo mogli pripeljati ne ene stvari, ne drv ne drugega lesa. Od tega pa Kanomelci živijo. Živino, prešiče in krave bodo morali zaklati oziroma prodati, ker je svet domalega uničen.

V Gorenji Kanomlji pri Juriju je voda odnesla hišo, hlev in kozolec. Kjer je prej stala hiša, teče sedaj potok. Rešili so komaj živino in same sebe. Nekoliko višje je odneslo dva mlina in žago.

Takšne katastrofe ne pomnijo tudi najstarejši ljudje. Naši ljudje so popolnoma vničeni, tako kmet, kakor delavec.

Obračamo se do Kmečke zveze in do g. poslanca, da posredujeja za čimprejšnjo pomoč oškodovancem. Nekateri si sploh ne morejo napraviti ne ene ne druge stvari, če jim vlada ne priskoči na pomoč. Nemogoče je, da bi zamogli plačevati davke, zato prosimo g. poslanca, da vse stori, kar je v njegovi moči, da se davki vsaj za nekaj časa sploh črtajo.

Povodenj pa je zahtevala tudi tri človeške žrtve. Dosedaj so dobili šele eno, Apolonijo Velikajne, staro 28 let. Ne vedo pa še ničesar o sestri Mariji Velikanje, stari 32 let in o Česniku Alojziju, star. 29 let, posestniku iz Spod. Kanomlje.

Od četrta dalje je na cesti vojaštvo. Pot do Idrije je že otvorjena tudi za vožnjo. Ne bo pa tako hitro vzpostavljen promet proti Želinju. Čez Idrijo je narejen zasilen most le za osebni prehod. — Pošto dobivamo čez Črnič. Do preteklega četrta pa smo bili sploh odrezani od ostalega sveta, v četrtek smo dobili šele prvo pošto.

Iz idrijske doline.

Reka Idrija je bila prav gosta od predmetov, ki jih je nosila s seboj. Odnosla je mnogo lesa, živine in raznih drugih stvari. Od Idrije do Sv. Lucije so od vode porušeni

VOJNE SLIČICE.

(Bodro, bedasto in žalostno.)

Cilj.

7. avgusta je drdral preko ogrskih step dolg vlak: 4. armadni zbor. Vroč dan. Na vseh postajah je množica vpila svoj »eljen« (živjo). Če je pa kdo pobaral vojake, kam gredo — v Srbijo? v Galicijo? — ne vedo, tudi polkovnik ne ve; povelja so še zapečatena. Župani poklanjajo vence in srebrne rogove, mladenke cvetlice, sestre od Rdečega križa cigare in vino.

— Samo stara mamica stoji ob strani in maha z rutico; joče do onemoglosti.

Le ona je vedela, kam gredo ti mladi fantje...

Povelje.

Konjiška divizija je bila za časa rekognosciranja v težkem položaju. Metali so jo z desne na levo. Živeti

je morala brez zaloga iz vojaških skladišč. (Saj po njivah je še bilo dovolj pridelka.)

Jahanje pa tudi hlače oguli. Koncem avgusta je pojezdila divizija na Lublin. Hlače so se ogulile. Prejšnji večer je njegova ekscelenc divizionar ukazal, naj se vse hlače po soseski rekvirirajo; hlače so pač za huzarje, je menila ekscelenc.

Zjutraj ob šestih po lepem snu je tudi ona hotela za svojimi »dečki«. Na žeblju pa, kjer so sinoči še prav sigurno visele generalske hlače, je visel listič: potrdilo od polkovnega »feldveblja« za ene hlače...

Prisotnost duha.

Bitka pri Krasniku je začela z zmago; končala pa je v potokih krvi. Ko je začela na levem krilu zmešnjava, tedaj so poslali tja prusko deželno brambo in avstrijske črnovojnike. Ramo ob rami so ti stari ljudje — bežali nazaj.

Ena taka kopica teče in teče;

spredaj sopiha bradat podčastnik, ljudskošolski učitelj, za njim pa zastopniki enajstih avstrijsko-ogrskih narodov.

Bežeče sreča nenadoma c. kr. štabni stotnik.

Podčastnika je sram.

Vstopi se pred bežečo kopico, kateri je še pred par trenotki lep vzgled dajal s hitrostjo svojih krač, in zavpije roté: »Nesrečni narodi Avstrije! Kam bežite pred sovražniki?«

Potni listi.

11. sept. 1914 je bil končan boj pri Grodeku. Avstrijske čete so vrele proti jugu. Rusi so pritiskali od zadaj.

Prednje čete, najurnejše so prispele v judovsko vasico — szka. Zadnji oddelki so naleteli na Jude zavite v molilne plašče in z mrtvaškimi svečami v rokah.

»Čemu pa čakate? Zakaj ne bežite? Saj ste dobili od vojaškega poveljnika potne liste.«

Judje iz — szke pa niso mogli bežati. Imeli so potne liste, le izpolniti bi jih morali. Bil je pa petek zvečer; tedaj pa noben pobožen Jude ne dela.

Zavest dolžnosti.

Oddelek ruskih vojakov nekje v vzhodni Prusiji je dobil povelje, naj zažge neko pristanišče. Uboga družina je prosila, naj ne vpepelijo nje doma.

Bradat Rus potreplje očeta po rami: »Ljubi ljudje, saj ne moremo drugače. Povelje je: zažgite! Pa smo že tudi vode pripravili. Ko zgine mo, kar začnite gasiti.«

Zasačil ga je.

Mestni poveljnik v T. je dobil od drugega armadnega poveljstva tajno brzojavko, da se v njegovem okolišju skriva nevarni sovražni vojun, na nosu ima brazgotino in nosi si uniformo kr. pruskega poročnika.

— Popoldne se gre c. kr. poveljnik sprehajati — kdo mu gre

vsi mostovi. Povodenj je odnesla tudi več mlinov in žag ter nekaj gospodarskih poslopij. Ponekod je stala voda 1—2 m nad cesto, da je bil v pondeljek dopoldne vsak promet ukinjen. Največja nevarnost je bila v bližini vasi Bača, kjer je bilo pravo pravcato jezero. V bližini ceste stoječih hišah so bili vsi spodnji prostori pod vodo. Ko pa je voda odtekla, je bilo v hišah in na cesti, kjer je poprej stala voda, do 50 cm blata.

Zelo je prizadeta tudi vas Dolenja Tribuša, ki je popolnoma odrezana od ostalega sveta: na eni strani jo obdaja voda brez mostov, na drugi pa hribovje. Ako si tamkajšnji vaščani hočejo nabaviti svoje vsakdanje potrebe, morajo hoditi po več ur daleč in sicer na postajo Sv. Lucija ali pa v Idrijo. Drugje ni namreč nobenega prehoda čez vodo. — Tudi po drugih vaseh je povodenj napravila ogromno škodo. Nekaterim je odnesla hišo, hlev, živino, njive, travnike itd.

Kakor že gori rečeno, niti najstarejši ljudje ne pomnijo take povodenji v naših krajih. Leta 1908. je voda tudi precej narastla, vendar pa je bila sedaj nad 1 m višje, nekodaj. Da pa ni bilo še večje katastrofe, se imamo zahvaliti edinole dejstvu, da nista narastli tudi Soča in Bača, ker drugače bi bilo pri Sv. Luciji in v Bači ogromno jezero in povodenj bi zadobila gotovo večji obseg.

Nekatere gospodarje je ta povodenj spravila na beraško palico, ker nekateri nimajo niti toliko svojega več, kamor bi položili svojo glavo, trudno od skrbi.

Pričakujemo pa, da jim vlada gotovo priskoči na pomoč. Ako ne z denarno podporo, pa vsaj z odpisom davka. Nekateri so namreč že plačali letošnji davek na živino in zemljišče. Prišla pa je povodenj ter jim odnesla živino in jim zasula njive in travnike par metrov na desno z gramozom.

Iz tolminskih hribov.

V Šebreljah je odneslo mlin in hišo pos. Červu Ivanu št. 107 in mlin Rijavcu Ivanu in vse nasade.

Po nekaj lepih, toplih tednih, da je bilo res lepo delati na polju in da je tudi jeesnski pirdelek obetal biti boljši kot poletni, je preteklo nedeljo dne 26. m. m. začelo deževati, nakar so sledile nevihte in veliki nalivi. — Neverjetno hudo so prizadeti kraji in polja ob reki Idrijci. Pomilovanja so res vredni ubogi ljudje, ki so bili vsled te povodni prizadeti in dolžnost vlade je, da priskoči širokogrudno poplavljenem na pomoč. — Mostove čez Idrijo je tudi odneslo skoraj vse od Bače pa tja gori do Idrije. Na prava teh novih mostov bo stala ogromno denarja in če bi morala županstva sama graditi te mostove,

bi skoraj ne zmogla teh stroškov. Te bi morala vlada zgraditi. — Pa tudi ceste so v zelo slabem staju. Že pred povodnijo so bile nekatere zelo potrebne popravila, zdaj pa voda še bolj skopala vse, i pr. cesto iz Slapa proti St. Vidškigori in Pečinam. Ako greš po tej cesti, se ti zdi, da greš po razgrapanigrapi ne po cesti. Ta cesta bi se morala temeljito popraviti z gostimikami, da bi v slučaju velikih ujir ne odnesla voda vsega gramozu, ko se to vedno dogaja. — Tako pa ojski in prej so šli lahko avtomobili po tej cesti, danes je ponekod skoraj nemogoče z navadnim vozom.

Zadnja povodenj ni bila v prid tudi ajdi, kakor tudi ne drugim pridelkom. Zoritev je zakasnila. — Tošnji pridelek krompirja in fižla je ponekod tako pičel, da ne bo iti semena. Posebno fižola letos ne bo nič. S skrbjo povprašuje naš knet kot bajtar, s čim bo preživljal svojo družino. Pridelka ni nič, davki n dajatve velike, dohodkor nikjer. To bi še naših mlekarov ne bilo, bi res ne imeli prav nikakih dohodkov. — Včasih so dobili ljudje lepe denare od žganjekuhe, zdaj je glavni vir dohodkov vsled odredb zastal in letos je kakor nalašč tudi narava opovedala. skoraj ni nič sadja. V dolini so imeli češplje, nekateri precej, na šentvidškogorski in ponkovski palnoti pa ni nič sadja. — Sicer pa kaj bomo tožili o mizerji, ki nas tlači. Bolje, da končamo upanju, da bo pa prihodnje leto boljše in lepše.

Slovenščina na srednjih šolah.

Letos je vlada uvedla na goriške srednje šole pouk slovenščine. Imenovala je tudi tozadevne profesorje. Na goriško gimnazijo pride poučevati slovenščino prof. matematike dr. Josip Pavlin, na učiteljsko prof. Komac, na tolminsko gimnazijo pa akad. slikar prof. Kuželički. Edino novoustanovljena komplementarna šola v Idriji baje dobi res kvalificiranega slavista v osebi dr. Jožeta Bevka.

Še bolj čudna je pa uredba, ki določa kako se bo pouk v slovenščini vršil. Predvsem se bo slovenščina poučevala kot »lingua straniera« (tuj jezik). Prav tako tudi nemščina. Torej se da sklepati, da se bodo učili slovenski dijaki nemščine, odnosno Nemci in Italijani slovenščine. Toda uredba menda misli drugače, ker se bo po en »tuj jezik« poučeval od drugega do vstetega petega razreda le v eni paralelki vsakega razreda; na drugi paralelki pa drugi jezik. Iz te vsega kakor čudne uredbe, ne vemo komu bi jo pripisovali, ravnateljstvu ali višjim šolskim oblastvom, izhaja več vprašanj.

Najbolj važno je, ali se bodo pri razvrščanju učencev v paralelke

ozirali na želje posameznih prizadetih učencev? Želeti je, da bi med rodajni činitelji ugodili vsaki taki želji. Če se bodo, potem menimo, da je najbolje, če se slovenski dijaki uvrstijo v tisto paralelko, kjer se bo poučevala nemščina. Sicer, priznamo, bi bil pouk slovenščine oz. materinščine slovenskim dijakom zelo zelo potreben; saj z ljudske šole niso dosti prinesli. S tem v zvezi pa se vrine še eno vprašanje. Ali bo slovenski dijak imel kaj koristi od tega pouka? Odgovor odvisi od učnega načrta in učne metode. Ako bo za pouk slovenščine predpisana učna metoda kot za tuje jezike in temu primeren učni načrt, potem lahko sklepamo, da je pouk slovenščine namenjen Italijanom in Nemcem. In slovenski dijak? Ali ne bo obiskovanje slovenskih ur v prvih razredih zanj nekaka potrata časa,

ki bi ga lahko bolj koristno uporabil pri študiju nemščine? Treba je pomisliti, da zahteva pedagogika jezikovnega pouka za učenje materinščine popolnoma drugačno metodo kot za učenje tujih jezikov. Zato upravičeno dvomimo, da bodo imeli slovenski dijaki v prvih razredih kako korist od tega pouka. Pozneje, ko se bodo morebiti podajali tudi koščki literarne zgodovine, bo postala stvar drugačna.

Če je pa že v učnem načrtu mišljeno, da bo slovenščina le za Nemce in Italijane, potem je slovenski dijak prikrajan. Upamo, da bodo gg. ravnatelji vpoštevali tale naš nasvet: če se bo slovenščina podajala kot »lingua straniera« z osnovnimi nauki, naj gredo slovenski dijaki v drugo paralelko.

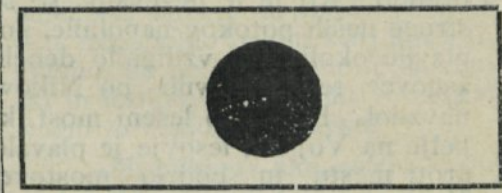
H koncu moramo pa tudi pripomniti, da je ta naša prošnja le slutnja naših želj glede šolstva.

ZAHVALA.

gosp. Avgustu Ravniku, generalnemu zastopniku Zavarovalnice L'Union v Gorici, Via Barzellini 2 za točno in kulantno izplačano odškodnino za moje vsled požara uničeno poslopje. Priporočam vsakemu Zavarovalnico L'Union.

Viktor Madon,
Madoni — Banjšica.

Darujte za sklad

„Goriške Straže“

Zahvala.

Povodom prebrideke nenadomestne izgube dragega nam sina, brata

Franceta,

se tem potom prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način pokazali, da sočustvujejo z nami.

Posebno se zahvaljujemo č. g. žup. I. Vadjalu za njegovo posebno skrb, ki jo je imel do pokojnika v njegovi bolezni, č. g. žup. J. Pišotu za asistenco in krasen ganljiv govor, g. F. Kopačinu in pevcem za zapete žalostinke, „S. izobr. društvu“ in drugim za darovane vence, sorodnikom, znancem in prijateljem ter vsem drugim, ki so blagega pokojnika spemili na njegovi zadnji poti in mu s tem izkazali zadnjo čast. Bog plačaj vsem!

Slap pri Vipavi, dne 2. oktobra 1926.

Žaluoja družina Furlan.

Zahvala.

Potrži vsled neizmerne žalosti ob prebridki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta in brata

Silvestra Komela

se tem potom najsrčneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilno udeležbo pri pogrebu. Posebno se zahvaljujemo pred. duhovščini, domačim pevcem in njih pevovodji za ganljivo žalostinko, g. pekovskemu mojstru Valentinčiču in njegovi blagi soprogi za prekrasni venec, dragim sorodnikom za lepe šopke, ter vsem, ki so na katerikoli način pomagali, da se je pogreb tako lepo izvršil. Bog vsem stotero povrni, pokojniku pa bodi lahka domača zemlja.

Ajševica, dn 5. oktobra 1926.

Žaluoja družina in sorodniki.

nasproti? Brazgotina in pruska uniforma.

»Hola,« kriči gospod poveljnik, »vi mož, ali menite, da ne vem, kdo ste. Jaz že vem! Škoda (poveljnik se ozira) da ni nobenega moža v bližini; pa veste kaj? Pridite ju tri točno ob desetih v moj urad na mestnem poveljstvu in se javite, ste razumeli, falot, lump, tam vam že povem še naprej!« Poveljnik odkoraka zaripljen.

Falot in lump se pa ni javil.

Delo v glavnem stanu.

»Kakšen oddelek vodi stotnik Von in zu Lautenbourg?«

»Vodi abecedni seznam vseh narodov, ki sovražijo Nemce.«

Armado poveljstvo brzojavi na divizijo:

»Halo, javite vse številke vaših tovornih avtomobilov.«

Divizija: »48, 7824, 10.516, 835, 24.006, 19.027, 58.«

Brzojavka je prišla kot običajno v roke stotniku Borovički, ki je razšifiral brzojavke v tajni pisavi. — Čez eno uro je excelenca že brala polna prečudnega čudenja: »Burski prestolonaslednik s pettisoč škatljami ušivca na obisku v Sahari v oddelku za mast.«

Previden kot vedno je pa stotnik Borovička pripisal: »Dobro je še enkrat povprašati na diviziji, ker netočnost ni izključena.«

Vojno sodišče.

V oficirski obednici je nanesel pogovor na »zločin proti oboroženi moči države«. Razvnel se je skoraj prepir. Pripomnil sem, naj o tem razsodi pravni referent kornega poveljstva. Iščem ga z očmi med omizjem. Na nobenem rokavu znaka.

»O,« me dobrohotno pouči trebušni major, »pri nas opravi take reči kar stražmešter Topoglavsky.«

Pa srečam nekega dne brkatega stražmeštra.

»Po popa Ivanovga moram. Je klican pred vojno sodišče.«

Čez pol ure prikoraka Topoglavsky ves zadovoljen s svojimi momci.

»Halo, stražmešter, kje je pop, priča?«

»Ježeš, Marija,« vzklikne revež ves prepaden, »kaj za pričo je? Sem pa mislil, da je osumljen in sem ga kar v Vislo sunil. Da bodo gospodje prej pri kraju.«

Nevtralci.

Poletje 1916. Prav na stilskem prelazu so se stikale italijanska, avstrijska in švicarska meja. Strelski jarki so tik eden nasproti drugemu. Švicarska nevtralnost je bila v nevarnosti.

Se razume, da so zategadelj Švicarji močno zastražili konce obeh sovražnih jarkov. Težavna služba

tik — svetovne vojne. Pa ni res; Avstrijci vsaj niso kazali, da mislijo rušiti švicarsko nevtralnost. Italijani prav tako ne. Obmejna služba je kar naenkrat že dolgočasna. Včasih igra švicarska polkovna godba vedno iste koračnice. Tirolci v avstrijskem jarku, ki čakajo na italijanski napad prav tako dolgo kot na oni strani na avstrijskega, imajo že dve pedi dolgo brado. Mustače pa že kot sam Kristof Ravbar. Brivca pa nikjer.

Pač, je na švicarski strani. Sveta nevtralnost mu pa brani na avstrijska tla za zaslužkom. Po mednarodnem pravu je reč od sile zapletena. Tirolec je pa pravno uganko rešil: bradato lice je pomolil čez žično oviro, nevtralni brivec ga je pa s švicarske republike preko nevturalne ograje namilil in obril z nevtralno britvijo. Slednja pa ne spada še pod mednarodne paragrafe.

(Dalje).

Kaj je novega na deželi?

Kanal.

Imenovanje podeštata. Kakor smo zvedeli je prispel v ponedeljek v naš trg »podeštata« g. Marij Gerometta. Prvi vtis, ki ga je napravil na človeka je bil dober. Ne moremo ga še natančneje soditi, ker najboljša ga bomo spoznali po delu. Imel bo precej opravka, ker bo upravljal kar štiri občine. Imamo pa upanje, da nam bo nepristranski, ter da bo skrbno pazil na naše občinsko premoženje.

Poduk v vezenju. Tvrdba šivalnih strojev Singer je priredila pri nas štirinajstdnevni tečaj za vezenje (štikanje). Iz vse kanalske okolice so se zglasila dekleta in tudi starejše gospe, ki so se marljivo udeleževale tega tečaja. Ukaželjnih učenk je bilo toliko, da so se morale celo menjavati in sicer ene predpoldne, druge pa popoldne. V tem sicer kratkem času so se že toliko priučile vezenju, da bodo sedaj lahko same rabile šivalni stroj. Obiskovalke so se ob zaključku spomnile marljive in potrpežljive njih učiteljice ter agilnega zastopnika tvrde Singer s par lepimi darili.

Zalošče.

Na naši šoli se je izvršila sprememba, katera nas je zadela v živo. Naša domačinka učiteljica Zala Šinigoj ne bo več poučevala naših otrok. Grenke besede nam silijo v pero — pa jih ne bomo zapisali ker upamo, da bodo šolska oblastva že ukrenila tako, da bo ljudstvo zadovoljno.

Tomaževica pri Komnu.

Dne 20. septembra je po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspa 36-letna Marija Rudež. Bila je dobra krščanska mati in je zapustila štiri nepreskrbljene otroke. Vsi, ki so jo poznali, so jo radi imeli, ker je niso videli nikdar slabe volje. V bolezni je bila prav potrpežljiva. Z vsemi je živela v miru. Njen veličasten pogreb je pričal, kako so jo vaščani spoštovali. Pokoj njeni duši in žalujočim otrokom in soprogu naše sožalje!

Komen.

Tu je umrl 27. septembra znani sobni slikar in gostilničar Stano Suban vdan v božjo voljo in previden s sv. zakramenti. Žalujoči družini naše sožalje.

Gorjansko.

V ponedeljek 4. t. m. smo tu pokopali vrlega mladeniča Lojzeta Kosmino, kateri se je pretekli petek smrtno ponesrečil v »Cavi Romani« v Nabrežini in dan pozneje umrl v tržaški bolnišnici. Pripeljali so ga v nedeljo iz Trsta domov v rodno hišo — mrtvega. Bil je sin edinec, splošno priljubljen v celi vasi. Vnet član prosvetnega društva in vztrajen cerkven pevec. Vsa vas žaluje za njim in je to tudi dokazala ob njegovem pogrebu. Prišli so njegovi predstojniki iz »Cave Romane« in tudi oddelek godbe iz Nabrežine, da ga spremijo na zadnji poti.

Teško te bomo pogrešali, dragi Lojze; naj ti sveti večna luč! Tvoje žalostne stariše naj pa vsmiljeni Bog potolaži!

Hlevnik v Brdih.

Dne 26. sept. je po kratki bolezni umrl Franc Širk, posestnik in cerkveni ključar. Izpolnil je 77 let. V sredo se ga je lotila bolezen, naslednjo nedeljo je bil že mrlič. Pokojnik je bil dober gospodar in dober kristjan. Vse življenje se je držal pravila: moli in delaj. Do zadnjega je kljub visoki starosti in težavnosti poti redno vsako nedeljo hodil k sv. maši in popoldanski službi božji. Umrl je mirne in lahke smrti, popolnoma spravljen z Bogom. Ob veliki udeležbi je bil dne 27. sept. pokopan v Gradnem. N. p. v m.

Grahovo ob Bači.

Dne 4. t. m. je prevzel upravo našega županstva podesta g. De Toni Angel. Ker naši predstojniki od štiri tisoč devet in devetdeset domačinov niso imeli nobenega za sposobnega, da bi nam gospodaril, smo odslej brez vsake skrbi in odgovornosti. Borba za prestolico novega občinskega predstojnika kakor tudi za njegovo osebo ni bila svetla in jasna. V imenu zdrave in načelne politike obsojamo lokalne težnje Grahovcev kakor Podbrčarov, kakor tudi prikrita nastopanja in ponesrečena predavanja o varčnosti druge stranke. Novega občinskega predstojnika smo sprejeli z veliko prisrčnostjo in z velikimi upi in nadami. Gospod je italijanske narodnosti, a se je med svojim bivanjem med nami poglobil tudi v naš jezik in v naše narodno izročilo. Klanjamo se mu kot od zakonite oblasti postavljenemu uradniku, sodila ga bodo pa njegova dela.

Šlovrenc v Brdih.

V vojaški bolnišnici v Trentu je umrl vsled bolezni na tifusu, previden s sv. zakramenti 21 letni sin tukajšnjega uglednega posestnika Antona Mauriča. Pokojni je bil samostojen kovaški mojster na Dobrovem. Bil je priden in pošten fant veselega značaja. Svojo obrt je vršil z veseljem, ter se je tako že v 19. letu starosti povzpел do samostojnega obrtnika. V aprilu tekočega leta je nastopil vojaško službo.

Truplo pokojnika je oče prepešljal z avtom v domačo vas. Bilo je pač žalostno potovanje. Pogreb pokojnika se je vršil na domače pokopališče v nedeljo dne 3. t. m. popoldne. Pogreb je bil nad vse veličasten. Vdeležilo se ga je nad 1500 oseb iz vseh okoliških vasi. Bila so zastopana vsa zapadna Brda. Pred krsto so nosili v sprevodu štirinajst vencev in več šopkov svežih rož. Žalostinke je pel domači pevski zbor in svirala je tudi biljanska godba. Ob tej priliki so pokazali naši zapadni Brici kaka ljubezen vlada med njimi. — Družini Maurič izražamo naše prisrčno sožalje, pokojniku pa želimo zaslužen plačilo onstran groba.

Idrija pri Bači.

Dopisnik, ki je pisal v zadnji »G. S.«, da se v naši vasi prepleše vsak večer, je bil glotovo slabo informiran ali pa je hotel s svojim dopisom oblatiti celo našo vas. Zato naj mu na tem mestu podam nekaj pojasnil. Resnica je, da se nikjer ne pleše tako malo, kot ravno v naši vasi. Nekega večera se je v naši vasi res nekaj plesalo, vendar pa tega ni priredilo društvo — marveč drugi. Domačih deklet ni bilo zraven, kakor pravi zgoraj omenjeni dopisnikar. Ako pa je bil kdo izmed odbornikov zraven, se je to zgodilo le slučajno. Kar pa se tiče društvenih večerov, je res, da bi bilo prav, da bi jih prirejali, kar pa ni mogoče radi preobilnega dela. H koncu bi pripomnil še to, da naj bo dopisnik vsaj toliko pošten, da se podpiše s celim imenom. — Fr. Kovarčič, preds. »Prosvetnega društva«.

(Mesta smo dali obema dopisomaš Kjer je napaka, naj se popravi! Pravico pa ima vsakdo izreči svoje mnenje, seveda ne — neosnovano.)

Dornberg.

V četrtek smo se poslavljali od naše učiteljice g.čne A. Jelšek. Posebno lepo so jo pozdravili v slovo njeni učenci-pevci. Petintrideset let nam je bila, otrokom, dobra mama, ca, ljubljena od nas vseh. Vse svoje moči nam je žrtvovala, vse znanje. Bila je vzor vzgojiteljice. Nadomestila za njo nam nihče ne more dati. Teško bi bilo, ob njeni premestitvi popisati vsa čustva otrok, starišev, njenih sedaj že do petintrideset

let starih učencev in učenk, ter vseh ki so jo poznali. Ni ji bilo dano še to kratko službeno dobo, ki jo ima pred sabo, da preživi med nami; prestavljena je v Podgrad v Istro. Zanj naj grejo naši pozdravi in naš »nasvidenje«! — Nalivi in povodenj prošlega tedna so nas hudo prizadeli. Ogromne škode je utrpela naša občina na po Vipavi odnešenih mostovih, na opustošenih in zasutih poteh. S skrbjo se vprašujemo — kdo bo kril škodo, kako se to vzpostavi, ako nam vlada ne pomaže?! Tudi posamezniki so zelo prizadeti. Mnogim so nanovo nastali hudourniki po vinogradih pustili gole trte in globoko zevajoče jarke. Občutna je škoda na poljskih pridelkih, katere je treba, kar jih je voda še pustila, predčasno pobrati, da se ohranijo. Posebnih nesreč pri ljudeh ali živini, hvala Bogu, ni bilo in tudi toča nam je prizanesla. — Gospod, naš prvi občinski načelnik, vitez Franciolini je obiskal svojo občino v petek in si jo tudi nekoliko ogledal. V soboto je prevzel od župana g. Vinkota Šinigoja posle. Ljudstvu ga je predstavil v nedeljo takoj po drugi sv. maši tukajšnji zdravnik g. dr. Pignataro na razglasnih stopnjicah pred cerkvijo. Kmalu zatem so se mu poklonili v občinski hiši zastopniki ustanov, društev, učitelji, obrtniki ter bivši občinski svetovalci. O našem g. občinskem načelniku smo slišali lepe reči in lastnosti, katerih si tudi želimo. — Nekateri so začeli s trgatvijo. Ker je vreme lepo, suho, bo splošna trgatve šele okrog 10. oktobra. Navada naša je, da vedno nekoliko — če le mogoče — zadržimo trgatve. Upamo na res dobro kapljico, ki bo vabila kupce; saj je to skoro edini pridelek na katerem visi vse naše gospodarstvo!

Idrijske novice.

(Odgovor dopisniku »Edinosti« na dopis z dne 25. sept. št. 229.) — G. dopisnik poroča o živinorejskem predavanju, ki se je vršilo v hotelu »Didi« dne 19. t. m. Poroča o izjavah živinonadzornika o napredku živinoreje. To vzamemo na znanje. Vemo, da se na svetu vse giblje in tudi to dobro vemo, da bo ves ta napredek nas morda prisilil, da bo treba iti od svojih domov, ker ne bomo mogli zadostiti davčnim vijakom. Dopisnik pravi nadalje, da je bilo na predavanju par zgagarjev in starokopitnežev, ter da imamo po eno kravico v hlevu, pa da si upamo ugovarjati živinorejski komisiji za zboljšanje živinoreje. G. dopisniku samo priporočamo mi zgagarji in starokopitneži, da se lahko prepriča o številu naše živine najbolj na iztirjevalnici davkov. Tam bo dobil gotove podatke. Da so pa vse take zbadljive kar naravnost nam v čast, imamo dokaz zato, ker kar imamo je le delo in trud naših rok, ne pa gotovih oseb, ki nas hočejo javno ponižati. Kar se tiče glede težke živine vemo to: po bregovih krajih ni prikladna taka živina kakor po ravninah. Povemo pa tudi to, da manj kurtorjev (neljubih varihov) nad nami in bo tem večji napredek med nami. Ivan Kavčič, Idrija 477.

Dobili smo novega občinskega komisarja. Tukajšnji rudniški uradnik inženir Alojzij Caldana je prevzel županske posle. Do sedanji komisarji so imeli 60 lir dnevne plače, g. Caldana je prevzel isto delo brezplačno. Kot rudniški uradnik kaže, da je v svoji stroki podkovan in z delavci nepristransko postopa. Zato ga naš rudar čisla. On noče nobenega protežiranja, hoče le da se njegovo delo upošteva in pravično plača pa je hvaležen svojemu predstojniku. Ako bo g. Caldana kazal toliko skrb našemu mestu kot župan, potem je Idrija lahko zadovoljna. Sicer bode prihodnost govorila in vodila.

»Naše grablje« — 375 let stara naprava za dovoz drv in hlodov po vodi — sedaj odpravljajo. V vodi les preveč trpi in zgubi na svoji vrednosti zato ga hočejo dobiti po suhem. Imamo avtomobile ali se spelje električna železnica, da bode dovoz bolj nagel. Za sedaj se vozi s konji ali voli in je cena drvam zelo visoka. Boli kaj nižja če se vpeljejo moderne iznajdbe, bomo še le videli. Na vsaki način bi bilo poplavljenje letos po mestu še veliko hušje, ko bi bile »grablje« od tok Idrijci zavirale, kakor prejšnja leta.

Prefekt iz Vidma Spadavecchia je obiskal v ponedeljek dne 4. 10. Idrijo, da si na mestu ogleda veliko škodo povodnji. Dal je 8000 lir lir podpore za prvo silo onim revnim, katerim je povodenj vzela živila, poškodovala opravo, uničila obleko itd. Ob 3. popoldne se je vrnil preko Črnega vrha v spremstvu 8 gospodov zopet v Videm.

Darovi za sklad »Goriške Straže«.

A. L., Renče 3 L; Ivana Jereb 1 L; Franc Troha 1 L; Frančiška Širk 2 L; France Špič 1 L; Barbara Medževac 1 L; Marija Štramfelj 1 L; Marija Kacin 1 L; Ivana Buhlačič 1 L; Andrej Dolinar 4 L; Ivana Markuc 1 L; Peter Bevk 2 L; Neža Bevk 1 L; Franc Kalan 1 L; Marija Kalan 30 stot.; Ivana Kalan 50 stot.; Neža Kalan 20 stot.; Ivana Slabe 2 L; N. N. 2 L; Rudolf Filip, Črni vrh 45 L; Zbogar Rafael, Draga 2 L; Jakob Beguš, Nemški Rut 5 L; N. N. St. Peter 25 L; Filipič Franc, Ravnica 5 L; Emilija Strnad, Aleksandrija, za sklad tako priljubljenega lista 10 L; Anton Srebotnjak, Predjama 5 L; Kot prostovoljni prispevek pri odhodu g. župnika Gustava Kollerja nabran pri poslovnem večeru v Podragi 23 L; Šuligoj Martin, Gorica 5 L; Kovačič Josip, Komen 1 L 60 stot.; N. N., Dornberg 2 L; N. N., Sv. Križ—Dobravljje 25 L; N. N., Solkan 10 L; Ferjančič Frančiška, Vipava 5 L; N. N., Kamnje 25 L; M. G. P. 5 L; Frančiška Kobal 5 L; Marija Kobal 2 L; Gosp. Prosvetno društvo v Avčah nabralo 62 L 50 cent.; Franc Čermelj, Lokavec 1 L; Štolfa Ivan župnik, Breginj 6 L; N. N. Gorica, 20 L; Alberta Nardin, Vogersko 5 L; Kutin Jožefa, Gorica 4 L; Filip Rudolf, Črni Vrh 8 L; Leban Valentin, Grgar 5 L; Meržek Lojze, Kobjeglava 5 L; Neimenovani Vrhpolje 5 L. Zadnji izkaz = 6822 L 30 cent. današnji = 133 L 50 cent. skupaj = 6955 L 80 cent. in 2.50 hol. gl.

Darovi.

Za Slov. sirotišče: Uredništvo »Edinost« zbirko iz Medane 60 L; p. n. Alojzij Obersnel 12 L 20 st.; preč. dekan Jakob Rejec 20 L; preč. g. Franc Kodrič 20 L; občina Cerkljano za leto 1926. prispevek 200 L. — Srčna hvala!

Listnica uredništva.

1. Ig. Pisk, Pečine: Zadevo K. O. bomo izročili tajništvu Km. del. zveze.

2. Gšček Fr. Volče, 127: Vaša pokojninska prošnja bo najbrže v redu, če so zahtevali iz Rima informacije. Zadevo smo izročili tajništvu K. D. Z., da poizve in posreduje na pristojnem mestu.

Odgovor za Kenda Ivana v Banjaluki. Potom okrožnice 9. julija 1926 je kr. prefektura v Vidmu odredila, da se ne smejo izdajati več izjave o izbrisu italijanskih državljanov po polnem pravu iz seznama italijanskih državljanov.

Italijanski državljani v novih pokrajinah, ki hoče postati državljani n. pr. v Jugoslaviji, mora predložiti prej pristojni podprefekturi ali prefekturi potrdilo, da mu je priznано jugoslovansko državljanstvo.

Šele nato odredi pristojna podprefektura pri pristojnem županu

styu izbris iz seznama italijanskih državljanov.

Pri pristojni podprefekturi ne morete torej dobiti »odpustnice od italijanskega državljanstva«, dokler ne predložite potrdila o jugoslovanskem državljanstvu. Obvestite o zgorajšnji okrožnici videmske prefektore pristojno oblast v Jugoslaviji in zaprosite, da se Vam prizna jugoslovansko državljanstvo brez predhodne odpustnice italijanskega državljanstva.

B. J. Dornberg. Vašega dopisa danes nismo mogli priobčiti, ker imamo že tozadeven dopis. Upamo, da nam prihodnjič še kaj pošljete. Zdravi!

Izjava.*)

Podpisani Rihard Orel, učitelj v Štandrežu obžalujem javno, da sem skušal odvaliti na gospoda Antona Ferlata, učitelja v Mirnu avtorstvo anonimnega pisma, katerega sem pisal gospodični Idi Vergna ter se zahvaljujem g. Ferlatu, da je odstopil od kazenskega postopanja proti meni.

V Štandrežu, dne 2. 10. 1926.

Rihard Orel.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

Kdo ve?

Dne 21. sept. l. je izginil Evgen Karlič iz Št. Petra ob Nadiži. Stanuje v t. Petru pri Gorici. Isti večer se je podal v Volčjodrago po plačo in živež, a do danes se še ni vrnil. Kdor bi kaj vedel, naj sporoči ženi Amaliji roj. Pavšič, vas Pesteni 121, Levpa, Avče. Stroški se mu vrnejo.

Prva briska žganjekuha.

Upravništvo grašč. barona Teufenhacha v Vipolžah nakupuje vsako količino zdravih vinskih tropin pod jako ugodnimi pogoji.

Vpisovanje strank se vrši vsaki dan razun nedelj, v upravniški pisarni v Vipolžah od 9. ure predpoldan do poldneva.

Ljudska posojilnica v Rihemberku ima na prodaj še 50 hl prvo vrstnega starega vina po zmernih cenah.

Blagajne raznih velikosti ima na prodaj R. Loverčič, Gorica, Via Ascoli št. 8.

Kdor želi kupiti posestvo v Jugoslaviji, naj se obrne na splošno znano in največjo posredovalno pisarno v Sloveniji »Posest«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24. Tvrška izdaja svoj list, v katerem oglašuje veliko število najraznovrstnejših posestev. Naročnina letno Din. 20, polletno Din. 10. Na željo pošljemo 1 številko brezplačno na ogled.

NAŠA VINA, dobra, po nizkih cenah, tudi v manjših količinah; marsalo, vermut, grenčice, žganje, vinski jesih itd. prodaja trgovina v ulici Ascoli št. 31 (na vogalu trga Korenj, de Amicis).

»Vinarska zveza« v Gorici, Via Formica št. 1 ima v svoji zalogi edino naša domača vina. Cene razmeroma nizke.

Dijakinje se sprejmejo na hrano hrano in stanovanje. Lenassi, Via Trieste št. 16.

Tropine

v vsaki količini kupuje Distilleria Goriziana, Viale XX Settembre 23. Gorica

Iščem vajenca. — Ivan Krajnc, krojač, turije pri Ajdovščini.

Odlikovana kamnoseška delavnica

JOSIPA TRAMPUŠA

v Gorici, Via Camposanto.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz marmorja. Cene so jako nizke.

Naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da sem te dni na novo otvoril lastno

B R I V N I C O

v ulici Coronini št. 38,

(hiša g. Hvala) Gorica, ter se toplo priporočam za obilen obisk.

Miroslav Kos, brivec.

Lloyd Sabaud.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Rosso« 12. 10. 1926.

»Conte Bramassano« 29. 10. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Re d'Italia« 12. 10. 1926.

»Tomaso di Savoia« 22. 10. 1926.

»Conte Verde« 13. 11. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v 13½ oziroma v 19 dneh.

v Avstralijo:

»Moncalicos« 30. 10. 1926.

»Re d'Italia« 10. 12. 1926.

Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

:: STAROZNANA TVRDKA ::

EMILIO WOKULAT & C.

Gorica, Corso V. E. št. 7. in vogal
via Barzellini,

priporoča svoje najboljše

FOTOGRAFSKE APARATE

vsake velikosti in vsake cene ter vso pripajočo pripravo na debelo in drobno.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE

ROBERT BERKA

Gorica, sedaj Corso Verdi 36.

Lastnik se je specializiral na Dunaju, bil več let asistent zobozdravnika dr. J. Pikla. Laboratorij otvoren že leta 1918. — Sprejema do 9. do 12. in od 2. 6., ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. —

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija **Dr. A. DE FIORI**

v GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 18

SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Zdravnik za zobe in usta Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu
v Gorici, na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa
tudi v Ajdovščini št. 14
nasproti Ljudskemu vrtu.

Širite „Goriško Stražo“

KRTove KOŽE

kupujem

Pasti in poduk na vprašanja

W. WINDSPACH

GORICA, VIA CARDUCCI 6

Telefon šte. 16

Ustanovljena l. 1889

Poštni ček. 10.533

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

Stanje vložnega
denarja nad 200
milijonov dinarjev

LJUBLJANA
PREŠERNOVA ULICA

Stanje vložnega
denarja nad 800
milijonov kron ..

sprejema vloge na hranilne knjižnice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Uprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je tu popolnoma VAREN.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica CORSO VERDI 32 - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Hegenschart & Heymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.
Blago solidno! Cene zmerno!

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon številka 50

Brzljavi naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavica

Din. 50.000.000

Centrala LJUBLJANA

Rezerve

Din. 10.000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. — Agencije: Logatec.

Vloge na knjižice po 4 %.

Vloge v tekočem računu lir ali dinarjev, (najugodnejše obrestne mere).

Nakup valut, čekov, deviz in obligacij vojne odškodnine (bonov) po najugodnejših cenah.

Nakazila v tu- in inozemstvo.

Borzni in ostali bančni posli.

Katoliška knjigarna - Gorica

ulica Carducci 2 (Montova hiša)

Za šolsko leto 1926 - 27

ima Katoliška knjigarna ogromno zbirko vseh postavno predpisanih tipov šolskih zvezkov in vseh za šolo spadajočih predmetov. Velika zaloga risarskih potrebščin, Fabriano papirja raznih vrst, risarskega orodja, tušev vseh barv in druge risalne predmete. — **Cene v istini brez konkurence.** — Pravkar je izšel tudi

Vedež 1927

katerega ima Kat. knjigarna v izključni razprodaji za Goriško. Cena kakor lani: Lir 4 za izvod.

== Trgovcem običajni popust. ==